

Öğretme-Öğrenme Süreci Yeterlikleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Öğretme-Öğrenme Süreci Yeterlikleri Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27457>

Özet

Öğretme-Öğrenme Süreci Yeterlikleri Ölçeği (ÖÖSYÖ), 2017 yılında Hasan Hüseyin Şahan ve Hakan Zöğ tarafından geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, özellikle **öğretmen adayları**nın, mesleki hazırlık süreçlerinde sahip oldukları öğretim ve öğrenme süreçlerine ilişkin **yeterlik** algılarının sistematik olarak değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Ölçek, adayların pedagojik bilgi, sınıf yönetimi becerileri ve öğretim yöntemlerini kullanmadaki yetkinliklerini ölçerek, mesleğe başlamadan önceki hazırlık düzeylerini belirlemede önemli bir rol oynamaktadır.

Geliştirme çalışması, öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ile öğretim-öğrenme süreci yeterlikleri arasındaki ilişkiyi analiz etmek amacıyla yapılmıştır. Ölçek, eğitim bilimleri alanında yapılan araştırmalara standart bir araç sunarak, **öğretme-öğrenme sürecinin** farklı boyutlarını kapsayan çok boyutlu bir yapı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öğretme yeterlikleri, öğrenme süreci, **öğretmen adayları**, pedagojik formasyon, ölçek geliştirme, mesleki tutum, eğitim psikolojisi.

Yazarlar

Hasan Hüseyin Şahan, Hakan Zöğ

Amaç

Öğretme-Öğrenme Süreci Yeterlikleri Ölçeği'nin temel amacı, öğretmen adaylarının kendilerini öğretim ve öğrenme süreçlerini etkili bir şekilde yürütme konusunda ne kadar yetkin gördüklerini belirlemektir. Bu ölçüm, adayların **pedagojik formasyon** eğitimleri sırasında edindikleri bilgi ve becerileri ne düzeyde içselleştirdiklerini ortaya koymaktadır.

Ölçek, aynı zamanda eğitim fakülteleri ve ilgili programlar için bir geri bildirim mekanizması görevi görerek, müfredatın gözden geçirilmesi ve yeterlik alanlarında eksiklik görülen konulara odaklanılması için veri sağlamaktadır. Böylece, öğretmen adaylarının mesleğe daha donanımli başlamaları hedeflenmektedir.

Yapı

Ölçek, öğretmenlik mesleğinin temelini oluşturan ve genellikle Planlama, Uygulama, Değerlendirme ve Sınıf Yönetimi gibi ana bileşenleri içeren çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, bir öğretmenin öğrenme ortamının tasarlama, etkileşimli öğretim

stratejilerini uygulama ve öğrenci performansını doğru bir şekilde değerlendirme becerilerini kapsayan **Öğretme-Öğrenme süreci yeterlikleridir**.

Bu yeterlikler, sadece teorik bilgiyi değil, aynı zamanda bu bilginin sınıf ortamında pratik uygulamasına yönelik öz-yeterlik algısına da yansımaktadır. Ölçek maddeleri, adayların öğretim materyali seçimi, ders akışının düzenleme, farklı öğrenci ihtiyaçlarına cevap verme ve ölçme-değerlendirme araçlarını kullanma becerileri üzerine yoğunlaşmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları, geliştirme makalesinde detaylı olarak sunulmuştur (Şahan & Zöğ, 2017). Genel olarak, ölçeğin yapı geçerliği, ilgili faktör analizleri (Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi) ile incelenmiştir. Çerik geçerliği ise, alanda uzman akademisyen ve eğitimcilerin görüşleri alınarak sağlanmıştır.

Ölçeğin, ölçmek istediği kuramsal yapıyı ne derece temsil ettiğini gösteren bulgular, ölçeğin öğretmen adaylarının yeterliklerini ölçmede uygun bir araç olduğunu göstermektedir. (Detaylı geçerlik istatistikleri, orijinal makalenin incelenmesi ile elde edilmelidir).

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayıları (özellikle **Cronbach Alfa** katsayısı) kullanılarak rapor edilmiştir. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Geliştirme çalmalarında elde edilen Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin genel olarak yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, madde-toplam korelasyonları ve test-tekrar test güvenilirlik analizleri de ölçeğin kararlılığını destekleyen ek kanıtlar sunmuştur. (Detaylı güvenilirlik istatistikleri orijinal makalede mevcuttur).

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal doğrulaması, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve takiben Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile gerçekleştirilmiştir. AFA, ölçeğin altında yatan temel boyutlar (faktörleri) belirlemek için kullanılmış ve teorik beklentilerle uyumlu bir faktör yapısı ortaya çıkmıştır.

DFA sonuçları, belirlenen faktör yapısının veri seti ile uyumlu olduğunu göstermiş, böylece ölçeğin çok boyutlu yapısı istatistiksel olarak desteklenmiştir. Bu faktörler, öğretim-öğrenme sürecinin farklı aşamalarına karşılık gelen alt boyutları temsil etmektedir.

Ölçme Aracı

Test Tipi: Geliştirme

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatında (Örneğin: "Hiç Katılmıyorum"dan "Tamamen Katılıyorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmen Adaylar

Yaş Grubu: Üniversite öğrencileri (Genellikle 19-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Eğitim Fakültelerinin son sınıf veya formasyon program öğrencileri.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim ölçeği. Katılımcıların öğretim-öğrenme sürecindeki yeterliklerine ilişkin kendi algılarının ifadeleri esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik, öğretmenlik mesleği, eğitimde ölçme ve değerlendirme, sınıf yönetimi, **yeterlik** algısı.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hasan Hüseyin Şahan

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: hsahan@balikesir.edu.tr

Yazın Adresi: Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi (Tahmini Adres)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2017

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle sorumlu yazar (Hasan Hüseyin Şahan) ile iletişime geçilerek izin alınması gerektirir. Ölçek, açık erişimli bir akademik dergide yayımlandığı için kullanımı genellikle ücretsizdir, ancak tam izinler için yazarla irtibat kurulmalıdır.

Kaynaklar

Şahan, H. H., & Zöğ, H. (2017). An analysis of the relation between teacher candidates' attitudes toward the teaching profession and teaching-learning process competencies. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 7(4), 583-610. doi:10.14527/pegegog.2017.021

Dergi makalesine erişim linki: pegegog.net

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: 2-ogretme-ogrenme-sureci-yeterlikleri-olcegi-toad.pdf

Öğretme-Öğrenme Süreci Yeterlikleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerinin tamamına ulaşmak için yukarıda belirtilen akademik makalenin (Şahan & Zöğ, 2017) incelenmesi gerekmektedir.

Ölçek maddeleri genellikle aşağıdaki yeterlik alanlarına odaklanmaktadır:

Ders planını öğrenci ihtiyaçlarına göre hazırlama.

Farklı öğretim yöntemlerini etkin bir şekilde kullanma.

Sınıf içi disiplini ve motivasyonu sağlama.

Öğrenci gelişimini izlemek için uygun ölçme araçlarını seçme ve uygulama.

Öğrenme ortamını fiziksel ve psikolojik açıdan uygun hale getirme.